

Vårt Dnr: E-20230428-1

Vår ref: Inger Svedmyr

Utbildningsdepartementet

Er referens:

u.remissvar@regeringskansliet.se

CC: Till Lotta Edholm

u.registrator@regeringskansliet.se

Diarienummer: U2022/03951

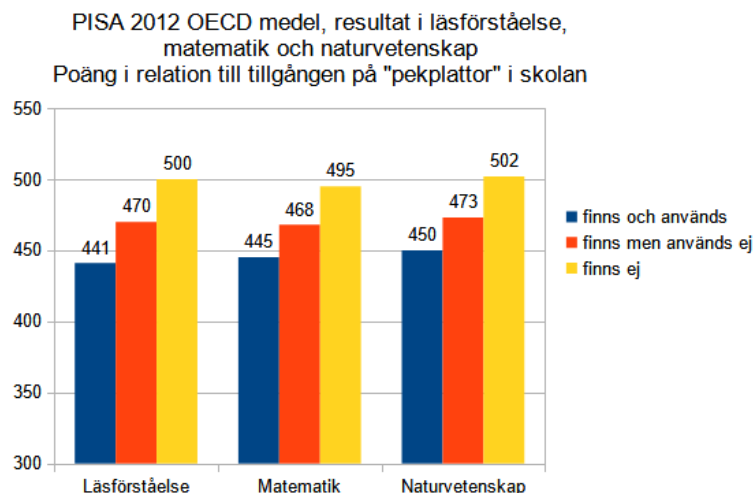
Yttrande över remissen: ”Remiss av Statens skolverks förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027”

1 Våra synpunkter på remissen i sammanfattning

Uppdraget gavs till Skolverket i juni 2022. Redan då borde de bristfälliga förutsättningarna ha varit uppenbara.

a) Våra synpunkter på förslaget till nationell digitaliseringsstrategi i sin helhet

Skolans uppgift måste vara att ge eleverna bästa möjliga förutsättningar för kunskapsinhämtning.

Redan i PISA-rapporten som publicerades 2013 ("PISA2012") och som ivrigt diskuterades av politiker, forskare och pedagoger framgick det tydligt att de elever som börjat använda datorer och surfplattor i undervisningen fick betydligt sämre resultat än de som ännu inte använde digital teknik i undervisningen, se diagram ovan.

Jämför vad grunddata i den PISA-rapport som publicerades 2013 (PISA 2012) visar:

- Införandet av digital teknik i skolan försämrade kraftigt elevernas resultat. Bland annat så framgår det att elever som använt läsplattor i undervisningen i genomsnitt fick ca 70 poäng mindre i alla de tre ämnen som ingick (läsförståelse, matematik och naturkunskap) än de elever som inte haft tillgång till läsplattor!

I Skolverkets plan sägs det:

”Undervisningen i förskola, skola och inom vuxenutbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Praktisk forskning, annan relevant forskning samt beprövad erfarenhet om digitaliseringens möjligheter och utmaningar är en viktig grund för att kunna göra medvetna val som bidrar till att öka undervisningens kvalitet. Relevant forskning och beprövad erfarenhet inom området behöver därför vara tillgänglig för och använd av personal som arbetar inom skolväsendet.”

Om detta gjorts och man verkligen beaktat den forskning som finns / fanns tillgänglig hade man aldrig genomfört digitaliseringen på bred front.

Redan då (2013) visste man att inlärning fungerar bättre med böcker, papper och penna än med datorer / surfplattor.

Det är därför mycket positivt att regeringen satsar på böcker och att de ser digitaliseringen som förhastad och ogenomtänkt.

Elever behöver få kunskaper om digitalisering, men det skulle kunna t ex kunna vara ett särskilt ämne och inte genomsyra – och därmed störa - all undervisning!

I grundskolan bör normen vara att undervisningen sker utan datorer / surfplattor med vissa undantag, t ex för teknikområdet.

I förskolan bör det inte förekomma någon digital utrustning alls.

Vi vill också hänvisa till vårt tidigare yttrande angående Läroplan för förskolan, Lpfö 98 2016

b) Våra synpunkter på strategin i förhållande till barns och elevers kognitiva utveckling, hälsa och välbefinnande i relation till användandet av digitala lärresurser i undervisningen utifrån ålder och mognad.

Det finns flera skäl till att det är lättare att ta in information om man använder böcker, papper och penna, än om man använder datorer / surfplattor.

Det handlar t ex om synergonomi; överblicken man har över en boksida jämfört med ”snuttifieringen” vid läsning på skärm, handens rörelse när man skriver för hand som medför att man minns bättre, osv.

Använder man wifi-routrar och trådlöst uppkopplade datorer / surfplattor ger det en mikrovågsmiljö som kan ge upphov till huvudvärk och koncentrationssvårigheter för många elever / lärare.

Skolan ska vara tillgänglig för alla, det är den inte idag!

Elever och lärare som utvecklat elöverkänslighet kan inte vistas i miljöer med trådlös teknik.

Ett sätt att åstadkomma en betydligt bättre miljö för alla är att endast använda kabelansluten teknik. Om det finns personal eller elev (-er) i skolan som är elöverkänsliga måste åtminstone delar av skolan kunna göras fri från mikrovågsstrålning, t ex genom mobilförbud och avstängningsfunktion för routrar och dylikt.

I övrigt ställer vi oss bakom Funktionsrätt Sveriges yttrande över remissen!

2 Om oss

Elöverkänsligas Riksförbund är en funktionsrättsorganisation som organiserar personer med funktionsnedsättningen elöverkänslighet.

Förbundet är medlem i Funktionsrätt Sverige som organiserar 50 funktionsrättsförbund.

Förbundet har för närvarande ca 2200 medlemmar.

Enligt Miljöhälsorapporten 2009 från Socialstyrelsen är 3,2 % av den vuxna befolkningen elöverkänsliga. Det motsvarar över 300 000 personer. Cirka 0,4 % är svårt drabbade.

Elöverkänslighet är en funktionsnedsättning och elöverkänsliga omfattas av ”Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken” antagen av riksdagen den 11 maj år 2000.

Elöverkänsligas Riksförbund _____ **Medlem i Funktionsrätt Sverige**

Post- och Besöksadress	Telefon	E-post	Org.nr.	Plusgiro	Bankgiro
Blåsutvägen 53 121 36 JOHANNESHOV Stockholm	08-712 90 65	info@eloverkanslig.org	812400-9484	67 84 45-8	788-2970

I FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som EU har antagit och Sverige ratificerat är det ”universellt utformade samhället” en central utgångspunkt.

De kraftiga utbyggnaden av trådlös teknik de senaste 25 åren har medfört en mycket försämrad tillgänglighet i hela samhället för elöverkänsliga. Detta har skett trots att allt fler varningssignaler kommer från olika håll, såsom resolutioner och deklARATIONER från internationella organ (se nedan), i form av forskningsrapporter och inte minst, de drabbades dokumenterade erfarenheter. Resolution 1815 (2011)¹ från Europarådet uppmanar medlemsländerna bland annat att:

8.1.4. ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga människor som lider av ett syndrom som medför överkänslighet mot elektromagnetiska fält och införa särskilda åtgärder för att skydda dem, inklusive att inrätta strålningsfria zoner som inte täcks av trådlösa nätverk;

Fler angelägna råd återfinns i den kompletta resolutionstexten (svensk översättning bifogas).

Den 31 maj 2011 tillkännagav WHO:s cancerforskningsorgan IARC att de beslutat att klassificera radiofrekventa elektromagnetiska fält, som de långt tidigare gjort med lågfrekventa magnetfält, såsom ”Class 2B carcinogen”, det vill säga som möjligen cancerframkallande, i samma grupp som DDT och bly².

Den 11 maj 2015 lämnade 190 forskare från 39 länder in en uppmaning till FN, FN:s medlemsstater och Världshälsoorganisationen (WHO) där man begär att de [FN] antar mer skyddande riktlinjer för exponering för elektromagnetiska fält (EMF) och trådlös teknik, med hänsyn till allt starkare bevis för risker.

Forskarna bakom ”International EMF Scientist Appeal”³, uppmanar generalsekreteraren och FN-anslutna organ att främja förebyggande åtgärder för att begränsa EMF-exponeringar och att utbilda allmänheten om hälsoriskerna, i synnerhet för barn och gravida kvinnor.

I dokumentet ”EUROPAEM EMF Guideline 2016 for the prevention, diagnosis and treatment of EMF-related health problems and illnesses”⁴, redogör Europas främsta läkare och experter på

¹ Resolution 1815 (2011) länk till originaltext på engelska:
<http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewPDF.asp?FileID=17994&lang=en>

² Meddelande om IARC:s (International Agency for Research on Cancer) klassificering av radiofrekventa fält inklusive de som kommer ifrån moderna kommunikationsutrustning och mobiltelefoner som möjligen cancerframkallande, länk till IARC:s meddelande: http://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2011/pdfs/pr208_E.pdf

³ Länk till pressmeddelandet: i original på engelska:
https://emfscientist.org/images/docs/EMF_Scientist_Press_Release_5-1-2015.pdf
Svensk översättning: https://emfscientist.org/images/docs/transl/Swedish_EMF_Scientist_Appeal_2015.pdf

⁴ Länk till komplett artikel på engelska:
<https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/reveh.2016.31.issue-3/reveh-2016-0011/reveh-2016-0011.pdf>

problematiken runt elöverkänslighet för den vetenskapliga bakgrunden och ger rekommendationer avseende diagnos och behandling.

I en nyligen publicerad forskningsrapport⁵ med titeln ”Electrohypersensitivity as a Newly Identified and Characterized Neurologic Pathological Disorder: How to Diagnose, Treat, and Prevent It.” redogör professor D. Belpomme och medarbetare för bl a hur elöverkänslighet kan diagnosticeras, behandlas och förebyggas. Se referens nedan.

För Elöverkänsligas Riksförbund:

Inger Svedmyr, sakkunnig och Per Segerbäck, sakkunnig

Bilaga: Resolution 1815 (2011) från Europarådet i svensk översättning (PDF)

⁵ Belpomme, D.; Irigaray, P. Electrohypersensitivity as a Newly Identified and Characterized Neurologic Pathological Disorder: How to Diagnose, Treat, and Prevent It. *Int. J. Mol. Sci.* 2020, 21, 1915.
Länk till komplett artikel på engelska: https://www.mdpi.com/1422-0067/21/6/1915?type=check_update&version=2